No. 117. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk
Nieuws- Blad.
Donderdag 18 Mei.

F R A N K R IJ K

Parijs, den 15den Mei.

Naar het schijnt zal het stelsel van amnestie, waarvan nu nog slechts de bij verstek veroordeelden en de ontvlugte staatkundige gevangenen ontbraken, voltooid worden, door eene ordonnantie, waarbij deze lieden in de koninklijke begenadiging deelen. In een raad gisteren gehouden, moest de zaak, op voorstel van den Koning zelven, in overweging zijn genomen en bevestigend beslist; zelfs hadden de heeren *Barthe* en *Martin*, du Nord, die naar het zeggen, door het bezwaar dat zij in eene onbepaalde vergiffenis zagen, oorzaak van de beperkingen in het besluit van 8 mei vervat, waren geweest, thans zich tegen zoodanige uitbreiding van het besluit niet verzet. Men verzekert dan nu, dat de *Moniteur* dingsdag of woensdag eene nieuwe ordonnantie zal behelzen, waarbij de bij verstek veroordeelden en de voortvlugtigen in de amnestie deelen, en waarbij het toezigt der policie over de reeds vrijgestelden wordt afgeschaft. In het rapport van den heer *Barthe* zou als beweegreden tot dit laatste worden aangevoerd, dat het gouvernement de geamnesteerden van het toezigt der hooge policie had meenen te kunnen ontheffen, ten gevolge der gunstige rapporten, die men ten aanzien van de gevoelens dier lieden bij hunne in vrijheid stelling, ontvangen had.

Het dagblad *le Temps*, hetwelk thans het blad van het tegenwoordig ministerie schijnt te zijn geworden, laat zich in een' zin uit die het gevoelen over het verwacht wordend besluit versterkt. Over de algemeene vreugde sprekende door de amnestie van 8 dezer te weeg gebragt, meent het, dat de beperking welke met de koninklijke edelmoedigheid gepaard ging, gerust had achterwege kunnen blijven. Zonderling genoeg, behelst hetzelfde blad ook weder een artikel van den heer *Pagès*, de l'Ariège, waarin deze van zijn' kant de gemoederen op de voltooijing van het werk van 8 mei voorbereidt.

De Koning, wiens grootmoedige gevoelens met der daad het grootste aandeel schijnen te hebben aan het thans gevolgd stelsel van vergevingsgezindheid, heeft dadelijk de uitwerking willen ondervinden, door de amnestie onder het publiek ten aanzien van zijn' persoon te weeg gebragt, en zoude verklaard hebben, niet meer, zoo als te voren, door een heir van policie-agenten te willen omgeven zijn. Gisteren althans is Z. M., zonder geleide, den plantentuin gaan bezoeken, en heeft den arbeid, aldaar sedert eenigen tijd ondernomen, in de bijzonderheden in oogenschouw genomen, zonder te willen toestaan, dat de menigte, die zich om hem drong, terug gedreven werd. Bij het uitgaan van den tuin, om in het rijtuig te stijgen, werd Z. M. door het geroep: *leve de Koning! leve de amnestie!* begroet.

— De afgevaardigden hebben heden over een ontwerp van binnenlandsch belang, opzigtelijk de rivieren, beraadslaagd.

Bij de pairs werd rapport uitgebragt over het ontwerp om de plaats van het voormalig aartsbisschoppelijk paleis aan de stad Parijs af te staan. De commissie had zich, met verwerping van de protestatie van den aartsbisschop, eenparig voor de aanneming van het ontwerp verklaard. De pairs hebben vervolgens beraadslaagd over twee ontwerpen betrekkelijk de competentie voor de organisatie en voor de wijze van procederen van het hof der pairs.

— Men wil dat de aanstaande viering van het huwelijk des hertogs *van Orleans* veel toegebragt heeft tot den eindelijken afloop der onderhandelingen tusschen den heer *de Quelen* en het bestuur, opzigtelijk de kerk St. Germain l'Auxerrois. De aartsbisschop zou namelijk ingezien hebben ..... besloten was, om zich bij die gelegenheid van zijn ministerie te ontslaan, en was toen de eerste geweest om in het toegeven tot de verwijdering van den vorigen pastoor, *Magnin*, te bewilligen.

— De feesten op Fontainebleau worden gezegd volgenderwijs te zijn geregeld: Den 27sten, vertrekt de koninklijke familie van Parijs; den 29sten wordt de Prinses *Helena* te Fontainebleau verwacht; den 30sten zal de huwelijksviering plaats hebben. De 31ste mei en van den 1sten tot den 3den junij, zullen aan feesten, bals, concerten, wandelingen, schouwspelen en receptien zijn gewijd. De hertog *van Orleans* begeeft zich dan met zijne echtgenoote naar Parijs, waar vier dagen later de overige leden der koninklijke familie terug keeren. Op de Tuilerien zal dan een groot bal worden gegeven, waarna de geheele koninklijke familie zich naar Neuilly en vervolgens naar Versailles begeeft.

Na de huwelijksfeesten zal er eene algemeene verandering van het garnizoen van Parijs plaats hebben; het 4ste regiment van linie gaat naar Dijon, het 2de naar Lijon.

— De toestand der arbeidende klasse in de hoofdstad is in den laatsten tijd merkelijk verbeterd. In vele handel- en nijverheidstakken is meerdere levendigheid gekomen.

— Tijdingen uit Oran tot den 5den houden, dat het kamp aan de Tafna nu geheel verlaten was, en de generaal *Bugeaud* zich den 15den mei in beweging zoude stellen.

— Van Tripoli heeft men hier tijdingen (die de vroegere berigten over Duitschland bevestigen) dat de stadhouder der Porte, *Tahir*-pacha, bij eenen uitval tegen de arabieren, aanhangers van den gewezen bei, gevangen is geraakt en om 't leven gebragt.

— Over de spaansche zaken zijn heden de volgende telegraphische depeches bekend gemaakt:

» Perpignan, 12 Mei, des avonds,

» Den 9den is de rust te Barcelona geheel hersteld. *Xandero*, een voormalig vlugteling, gewezen redacteur van den *Catalan*, die zich aan het hoofd van het oproer had gesteld, is gevat en met twee zijner medepligtigen ter dood veroordeeld.

» Baijonne, 13 Mei, half zes in den morgen,

» Een onderschepte brief van den 12den, houdt het berigt, dat de infant den 11den met 16 bataillons vertrokken is; van zijn' marsch is men onkundig en veel meer nog van het oogmerk der beweging.

» Een andere brief aan eenen bankier van Baijonne gerigt, behelst, dat deze rugwaartsche beweging schijnt aan te duiden, dat de infant de landstreek voor goed verlaat.

» 11 Mei, des avonds,

» De infant don *Sebastiaan* heeft Ernani den 11den met 15 bataillons verlaten. Men gelooft dat hij zijn weg naar den Ebro neemt.

» Op denzelfden dag heeft *Espartero* de geheele linie doorgeloopen, zijne soldaten tot geestdrift opwekkende. De karlisten hadden derzelver versterkings-arbeid niet gestoord; maar waarschijnlijk zullen zij Ernani ontruimen zonder den aanval af te wachten.

De gewone berigten van de grenzen bevestigen heden alleen het reeds gisteren vermelde, dat het door de karlisten belegerde Solsona ontzet is geworden door de troepen onder bevel van den baron *de Meer* en den brigadier *Ayerbe*, waarbij de karlisten eenig verlies hadden geleden.

Een ander berigt gewaagt van eene overwinning welke de generaal *Oraa* op de bende van *Cabrera* naby Cenia had behaald; het overschot der insurgenten had de wijk naar Villarobledo genomen.

De *Sentinelle* van Bayonne verzekert, dat *Iturraga* en *Zavala* op den 4den voor de hoeve Aquirre zijn gekwetst geraakt, en vele andere gekwetsten te Ernani waren binnengebragt.

Eindelijk meldt men, dat een van Bordeaux uitgezeild vaartuig met levensmiddelen en munitie voor de karlisten bestemd, den 8sten ter hoogte van Lequieto in handen der kruisers is gevallen.

— Door vrij aanzienlijke verkoopen, is de koers der binnenlandsche fondsen heden ter beurze flaauwer dan de vorige dagen geweest. Men sprak aldaar insgelijks van de bovengemelde uitbreiding der amnestie; dit werkte ook ongunstig op den koers. Naar de effecten der industriële ondernemingen was niet veel vraag. De ontworpen spoorweg van Parijs naar Brussel hield alleen de aandacht in zekere mate gaande. — De Spaansche fondsen waren williger. Men verhaalde dat de karlisten een verlies hadden geleden en dat *Espartero* met 32,000 man tegen hen in aantogt was. De notering was heden (15 *Mei*) 5 pCt. 107,90 à 95,85; 3 pCt. 79,05 à 10; Rom. L. 102; Sp. Ard. 25⅜, ½, ¾, ⅞, 26, 25⅞, ⅜; Pass. 5⅞, ¾; Port. 3 pCt. 20¼; Nap. renten 99,60.

D U I T S C H L A N D.

Frankfort, den 14den Mei.

De groote kavallerie-inspectie die de keizer van Rusland voornemens is in de zuidelijke provincien van zijn Rijk te doen, zal in den omtrek van Nikolajew, aan den Bug, plaats hebben, alwaar 200 eskadrons kavallerie vereenigd zullen zijn. Op de reis, die de Grootvorst troons-opvolger op het punt is van te ondernemen, zal Z. K. H. ook in den loop van den zomer Tobolsk bezoeken.

— In aanmerking genomen dat in den laatsten tijd door middel van de dagbladen en andere wijzen van publicatie, vele buitenlandsche industriele ondernemingen, die op niets minder dan goede grondslagen rustten, in Pruissen waren opgehemeld, zoo heeft de Pruissische regering thans bevolen dat voortaan op geenerlei wijze meer zal mogen plaats hebben de verspreiding van plannen

inschrijvings-lijsten, buitenlandsche maatschappijen of industriele vereenigingen betreffende.

— Uit Zwitserland schrijft men dat in het Berner Oberland, ten gevolge van partijtwisten, weder onrustige bewegingen hebben plaats gehad. Blijkens een verslag, den 8sten Mei door de regering aan den grooten raad van het kanton Bern ingediend, was er in de vorige week te Brienzwyler eene vergadering van zoogenaamde vaderlandsvrienden (de oude patricische partij) gehouden, waarin de voorzitter, *Schärer*, zich in oproerige bewoordingen over de regering en de tegenwoordige orde van zaken uitgelaten had. Op het ontvangen van dit berigt, had de regeringsraad bevel gegeven, om genoemden voorzitter en zekeren *Huggler* te verhooren, waarvan de eerstgenoemde in hechtenis genomen en naar Bern vervoerd was. *Huggler* daarentegen, door eenige lieden van zijne partij ondersteund, had de tot zijne gevangenneming afgezonden personen niet willen volgen, waarop de regeringsraad twee commissarissen met troepen had afgezonden, om de wet te handhaven. Deze waren den 7den vertrokken. — Den 8sten was een renbode van den regerings-stadhouder van Interlaken te Bern aangekomen met de tijding, dat ook in het Oberhasli-dal eene soortgelijke vergadering gehouden was, alwaar men de bedreiging had doen hooren, van gewapenderhand tegen de stad op te rukken om de gevangenen te bevrijden. Werkelijk waren omstreeks 300 bewoners van genoemd dal uitgetrokken, maar spoedig teruggekeerd, toen zij nabij Brienz eene afdeeling troepen ontmoetten, die gereed waren om hen uiteen te jagen. — Men vleide zich echter dat de rust spoedig hersteld zoude wezen.

— De arbeid aan den ijzeren spoorweg van Weenen naar Brunn maakt goede vorderingen. De aardewerken zijn van Wagram tot aan Leopoldshaven reeds in gereedheid, en zullen weldra den grooten Donau-oever bereiken. Men kan zich dus vleijen dat, nog in den loop van dezen zomer, de weg tot aan Brunn voltooid zal wezen.

— Men schrijft uit Konstantinopel, onder dagteekening van den 26sten April, hetgeen volgt: » Het ontwerp van een firman betrekkelijk het tegengaan van bedriegelijke bankbreuk, hetwelk door *Tahir-Bei* aan den handelstand was medegedeeld, is, nadat de aanzienlijkste huizen daarover hunne meening hebben te kennen gegeven, door de Porte aan de gezanten der vreemde mogendheden toegezonden, en heeft reeds het onderwerp van diplomatieke onderhandelingen uitgemaakt. Sedert het begin van de krisis vestigt de Porte bijzonder het oog op de raja's die in hunne handelszaken door de privilegien der europesche onderdanen veel te lijden hebben. De gezanten van Frankrijk, Engeland, Oostenrijk en Rusland, hebben het genoemde ontwerp reeds onder het oog hunner kabinetten gebragt, en het lijdt geen twijfel of er zullen belangrijke veranderingen in het tot nu toe gevolgde stelsel worden gebragt.

» De fransche brik *Argus* heeft zich in den Bosporus gestationneerd. Deze brik heeft de beroemde vaas van Pergamus voor koning *Lodewijk Philips* naar Smyrna overgevoerd. Zoodra de sultan vernam dat de Koning een firman wenschte te erlangen om deze vaas te mogen doen wegvoeren, heeft Z. M. onverwijld bevelen naar Pergamus gezonden om de afgifte te doen plaats hebben.

» Op de reis van den sultan naar de oevers der Zwarte Zee, zal Z. M. door des troonsopvolger worden vergezeld. Daar vorst *Vogorides* bevel heeft bekomen om zich ook daartoe gereed te houden, zoo meent men dat de vorsten *Stourdza* en *Ghika*, uit Moldavie en Wallachije, den grooten heer aan den mond des Donaus zullen verwelkomen. De alhier gestationneerde engelsche en fransche vaartuigen zullen de steamboot, waarop de de sultan zijne reis zal maken, tot Varna vergezellen en een deel der turksche vloot den sultan eveneens derwaarts volgen. — Als men de loopende geruchten gelooven mag, zou de seraskier van Azie, en bevelhebber van het leger aan den Taurus, *Dilaver*-pacha, die in het paleis van den grooten heer zijne opvoeding heeft gekregen, tot echtgenoot van de prinses *Atie* zijn bestemd. Waar is het, dat hij herwaarts is geroepen.''

— Te Weenen waren den 8sten dezer genoteerd: Met. 104⅝, 4 pCt. 100, 3 pCt. 75.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 17den Mei.

De *Staats-Courant* van heden deelt een bulletin van den 13den dezer, wegens den toestand van H. K. H. Princes *Albert*, te Berlijn uitgegeven, mede, hetwelk wederom allergunstigst luidt.

— Uit Utrecht schrijft men dat aldaar eergisteren middag ten 5 ure H. M. de Koningin was gepasseerd, zich naar Berlijn begevende. Hoogstdezelve zou op het Loo nachtverblijf houden en gisteren de reis verder voortzetten. — Men denkt dat H. M. vier weken in Berlijn bij hare doorluchtige Dochter zal doorbrengen.

— Het genootschap *tot zedelijke verbetering der gevangenen* hield laatstleden Donderdag te Amsterdam hare elfde algemeene vergadering, onder voorzitting van den heere *Mr. J. J. Uitwerf Sterling*. Uit het 13de jaarlijksche verslag van de handelingen en den staat des genootschaps is gebleken dat de zorg van de bestuurders der afdeelingen van het genootschap, in de onderscheidene gevangenissen des Rijks, zich heeft uitgestrekt over 2338 crimineel en correctioneel veroordeelden. Daarvan hebben 448 gedeeld in het godsdienstig onderrigt; terwijl 415 in het lezen, schrijven en rekenen zijn onderwezen; voorts heeft men aan 88 arbeid verschaft. Het getal der *jeugdige veroordeelden* van beide seksen, beneden de 18 jaar, die, van de meer bejaarde gevangenen geheel afgescheiden, onafgebroken deelen in het school- en godsdienstig onderwijs, van wege het genootschap gegeven, en die tevens tot een beroep of eene kostwinning worden opgeleid, bedroeg op den 31sten December ll. 139. — Door het genootschap zijn 244 ontslagenen, op verschillende wijze, verzorgd geworden; een aantal van 11 heeft zich deze gunst onwaardig betoond. Het getal der leden heeft over het afgeloopen jaar bedragen 3591.

— In het *Amsterdamsche Handelsblad* van heden leest men:

» De heeren *Westendorp en Comp.* en *L. R. Bischoffsheim*, alhier, hebben uitgegeven een berigt, benevens plan en voorwaarden van eene vereeniging tot gemeenschappelijk bezit van kansbiljetten, onder beheer van gemelde twee huizen als directeuren, en onder toezigt van drie commissarissen. Voor 17 kansbiljetten, benevens eene som van *f* 400, kan aan die vereeniging worden deelgenomen, zullende daarvoor een bewijs van deelgeregtigdheid aan toonder, worden afgegeven, vertegenwoordigende een nominaal kapitaal van duizend guldens, en rentende 4 pCt. in het jaar, tot het jaar 1836, als wanneer die rente met zoo veel zal vermeerderd worden, als, door de uitloting van een gedeelte der kansbiljetten, de fondsen der vereeniging zullen hebben toegenomen. De eerste gelden, tot een beloop van 3 millioen gulden, zullen belegd worden in aandeelen in de leening der Ned. Handelm., rentende 4½ pCt., verbindende zich de directie die aandeelen tegen den prijs der jongste inschrijving te leveren; de overige gelden zullen in beleening op solide effecten worden belegd. Uit de ontvangen intresten worden vooreerst de gewone kosten, provisie en het bedrag der halfjarige coupons tot 1850 voldaan; terwijl het overschot zal gebruikt worden om jaarlijks, bij voorraad, een bedrag van certificaten uitgestelde schuld aan te koopen.''

— Uit Stockholm meldt men, dat de kroonprins van Zweden waarschijnlijk den 11. of 12den dezer zijne buitenlandsche reis zou aanvaarden.

Ter beurze van Antwerpen was de notering gisteren (16 Mei) als volgt: Belg. $100\frac{5}{8}$; O. Met. $103\frac{7}{8}$ à ¾; Sp. Ard. 24 à 23¾, $24\frac{1}{8}$; na beurstijd 24¼. (Men sprak van eene rijzing te Parijs van ¼ pCt.) Dif. 7¾; Nap. 92; B. Tav. 56; Sicil. 92; Rom. L. 100½; dito Cert. te Antw. $97\frac{1}{8}$; Braz. 85½; Wisselkoers op Amst. en Rott. ¼ pCt. premie.

171ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

TWEEDE KLASSE.

1ste Trekking.				2de Trekking.			
N°. 6450	een premie	van	1000 gl.	N°. 966	een prijs	van	1000 gl.
» 6831	» prijs	»	1000 »	» 5044	» »	»	1000 »
» 21124	» »	»	20,000 »	» 8594	» »	»	7500 »
» 5296	» »	»	1000 »				

GRAANMARKT

TE AMSTERDAM.

Van Dingsdag 16 Mei.

TARWE. — Aan cons. vrij wel afgegaan: 131 ℔ p. w. Pools. *f* 330; - 126 ℔ o. b. dito *f* 248; - 128 ℔ o Zeeuws. *f* 230; - 127 ℔ n. Bovenl. *f* 206; - 125 ℔ Vr. *f* 180; - 126 ℔ b. Pools. *f* 248; - 130 ℔ p. b. dito *f* 295; - 130 ℔ bonte *f* 280; 126 ℔ bonte (mindere) *f* 250.

ROGGE. — Met goeden handel en ruim, vorige prijzen: 122 ℔ n. Rijn bij partij *f* 155; - 123 pd. o. Pruiss. *f* 162; - 122, 124 pd. o. Drents. bij partij *f* 150, 154 aan de Zaan; - 122 pd. n. dito alhier *f* 150; - 120 pd. dito *f* 144.

GARST. — In een doen: 104 pd. Oldammer winter *f* 110.

HAVER. — Ruim prijshoudend: 87 pd. geringe dikke *f* 87.

BOEKWEIT. — Zonder handel.

ZAADMARKT

KOOLZAAD. — In een doen met weinig handel: Gron. 56 £; Oost-Vr. 53 £.

LIJNZAAD. — In een doen: 108, 111 ℔ Koningsb. *f* 240; - 108 ℔ Voorl. *f* 240.

RAAPOLIE. — Dadelijk aangenamer, doch op het najaar met meer verkoopers: per 6/w. *f* 39¾; vliegend *f* 31½ à 37; 1°. Sept. *f* 33¾; Oct. *f* 33¾ à ½; Nov. en Dec. *f* 33¾ à ¾.

LIJNOLIE. — Per 6 w. *f* 32¾; vliegend *f* 31½ à 32.

HENNIPOLIE. — Per 6 w. 39; vliegend. *f* 38.

RAAPOLIE. — *f* 58 à 65.

LIJNKOEKEN. — *f* 7½ à 8.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (16 *Mei*) waren genoteerd: Werkel. Schuld. 2½ pCt. $52\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; dito 5 pCt. $99\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; Kansb. *f* $23\frac{11}{16}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; Handelm. $178\frac{3}{4}$, $179\frac{1}{2}$, $178\frac{3}{8}$; O.-Indie 4 pCt. 90; dito 5 pCt. $97\frac{1}{8}$, ¼; Ard. 85 £, $22\frac{15}{16}$, ⅞; dito Coup. Mei 33½, 33; Nov. 48; Met. 5 pCt. $99\frac{3}{8}$.

Met Hooge Toestemming,

zal J. VAN RIEL, in *'t Hof van Holland*, geven BAL, op Donderdag den 18 Mei 1837. De entree voor jeder Heer met of zonder Dames is bepaald op 90 Cents. Het BAL zal aanvang nemen ten negen ure.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.